

درگاه

اون بش كونده بر نشر اولنور علم وصنعت مجموعه سی

۵ كانون اول ۳۳۸

نومرو : ۴۰

ایکینجی سنه: دردنجی جلد

ایجتیماعیات

تورک دولتک تکاملی

۵

بوپوک ایل

بوپوک ایل، ایکی (اورته ایل) ک برلشمه سندن وجوده کایر، (اورته ایل) ک ایلاک شکلی سکیز بویون مرکبدر، بوسکیز بوی سکیز جهته تقابیل ایدر: شرق، شرق جنوبی، جنوب، غرب جنوبی، غرب، شمال، غرب شمال، شمال شرق.

بو سکیز جهته تقابیل ایدن اورته ایل، بوپوک ایلاک صول قولنی تشکیل ایدر، صاغ قول ایسه بوسکیز جهته مرکزک علاوه سیله وجوده کان دوقوز سسته متناظر در. بناء عایه، بوپوک ایلاک صاغ قولی دوقوز بویون، صول قولی سکیز بویون مرکبدر. بوندن دولاییدره کوچوک ایل درونده بش عددی مقدس اولدینی حالده بوپوک ایل درونده دوقوز هددی مقدسدر.

اورته ایل انموذجنده صوی یدنجی کوبکه قدر چیقاردی. اوغوزلرده هر فرد یدنجی کوبکه قدر آتالارنی صابیلیردی. (یدی یاننجی)، (یدی یات) کبی تعبیرل صویک خارجنده اولانلری افاده ایدردی. «قیزی یدی یاننجی یه ویریم»، «یدی یاننجی قیز آلیم» کبی اسکی سوزل صوی خارجنده اوله تمین افاده ایدر. احتمال که اسکی زمانلرده صویک خارجنده اوله تمک داما مرجعدی.

بوپوک ایل انموذجنده ایسه، (صوی) دوقوزنجی کوبکه قدر چیقار. تار خانلق امتیازلری دوقوزنجی کوبکه قدر انتقال ایدر. یاقوتلرده دوقوز آتاسی دمیرجی اولان ششمان اولور. آلتشای تورکلیته کوره خلقتک باشلانغینده یروزیئک اورناتسند دوقوز داللی برچام آغاجی یاراتیلش هر دالک آتند برآدم خانق اولونمشدر. بودوقوز آتال، دوقوز بوپوک اوروغک دده لیدر. بونلره حالا دوقوز آتال آدی وریلیر.

یاقوتلرده سناک عددی دوقوزدر. آلتشای تورکلرند سناک چیققی ایچین، نامانه مردیون خدمتی ایفا ایدن هوش آغاجی اوزرند دوقوز باصماق یاییلیر. بو باصماقلردن هر بریسی، سناک دوقوز طبعه سندن بریسی کوستریر.

جزائی حقوقده دوقوز عددینک بوپوک ایمی وادردر: خرسز چالیدنی مالی کری ویردکن صوکر، بونک بدلتک دوقوز منادی ده تأدییه ایترسه جزادن قورتوله مازدی.

جزای نقدی ده اساس دوقوز حیواندر، بو عدد اون بشه قدر چیقعه بیان عددلرندن بریله ضرب ایدیلرک جزای نقدینک مختلف درجه لرینی وجوده کتیریردی.

یاقوتلر (بوپوک ایل) انموذجنده تعضی ایشلردر. بو قومده (ایل) ک صاغ قولنده (دوقوز آغا اوزا)، صول قولنه (سکیز آغا اوزا) دیایلر. (آغا اوزا) باباعشری، بابایو دیکدر. [ایه اوزا] ده آغا عشری، آغا بوی مناسنددر [دوقوز آغا اوزانک تمثاللری، سناک دوقوز طبعه سندن ساکن اولان «دوقوز آتال» در. سکیز آغا اوزانک تمثاللری ده یروزیئده مختلف ساحه لرده حاکم اولان «سکیز یرو» در. یوقازیده بیان ایتدیکمز وجهه تاکریرلرک اک بوپوک اولان «آی توپون» دنیا ایشلرینه قاریماز. حتی کندیشنه قربان کسیمه سندی ده ایستهمر. چونکه قان دوکوله سندن نفرت ایدر. بوشفت و محبت الایته یاییلان عبادت، ایلاک بهارده یالکن کینچلر طرفندن کندیشنه دوقوز باردق قییمیزی دوقوز دغه ایچمکدن عبارتدر. بو راسه اثناسنده کینچلر «آبال، اوروی، آبال» تکییریه ندا ایدرلر. بوراسه یتدکن صوکر، عموم طرفندن مسرتلی اوپونلر، شطارتلی قوشورل اجرا ایدیلیر.

یاقوتلرده هرکس هم چوق قورقدینی، همده بوپوک امیدلرده بولونیدنی فال الای، یروزلرک رئیس اولان «اولوتوپون» در. بو، آلتشای تورکلرندکی (اوغان) ک متناظریدر. اولوتوپون یروزیئده ایتدیک زمان داغلر تیتیر، دره لر یزندن اوینار، هرکس خوف وامیدله دالما اوکا متوجهدر.

یاقوتلرده یروزلرک، تاکریریه نفوذجه غلبه چالهمی، «ایل» ک انحلال ایتمهنددر. یاقوتلر، انحلال دولایسیله، مستقل بویلره آیریلشلردر، (ایل) ک قوتنه دراسیون مجلسی بر «اسمی مجلس» دن عبارتدر. بوجلمه ریاست ایدن «تکین» آدی رئیسک فعلی بر نفوذی یوقدر. یروزلر، بویلرک تمثاللری اولدقلرندن، بویلرک قوتلشمه سی، یروزلری اقتدار موقعنه چیقارمشدر، تاکریرلر، (ایل) ک تمثاللری اولدقلرندن، ایلاک ضعیفلامه سیله اولرلرکده نفوذی آزالمشدر.

آلتشای تورکلری ده (بوپوک ایل) انموذجنه منسوبدر. بو قومده صاغ قولنه وصول قوله عائد دوقوز وسکیز عددلری برلشدیرلش اولدقندن، ظاهرده سناک طبعه لریده، یروزیئک یروزلری ده اون یدی صایسته بالغ اولمشدر. حال بوکه شاهانه مردیون وظیفه سی ایفا ایدن هوش آغاجنده سناک طبعه لرینی کوسترین کدیکلرک دوقوز اولهمی، بو سناک دوقوز طبعه لی اولدقنه دلایلدر. اون یدی، ایکی قولک مجموع بویلرینی کوسترین بر صاییدر. آلتاییلر، سناک تاکریرلری صایازکن یروزلری ده اولنر علاوه ایدیورلر، یرده کی یروزلری ده تعداد ایدرکنده سناک تاکریرلری ضم ایدیورلر. بوندن ناشی، هم سناک طبعه لی، همده یروزیئده کی اولکلر واوروقلر اون یدی اعتبار ایدیایور.

ایلریده کوره جکمز یاقوتلر، خاقانقلر، ایلاخا - نقلر، سلطانقلرده بر ایلدن دوغقلرندن، اوایلک خصوصیتلرینی محافظه ایتشلردر. مثلا عثمانی سلطنتی اورته ایل انموذجنه منسوب اولان اوغوز قومندن ظهور ایتدیک ایچین، عثمانیلرده پادشاهک یالکن آلتی نوعی واردی. آلتی منصبی توجیه ایتک صلاحیتی یالکن پادشاهه مخصوصدی. صدراعظم، بش توغدن فضله قولالانه ماز، رأساً بش منصبین فضله سی توجیه ایدمزدی.

بوپوک ایل انموذجنه منسوب اولان کاشغر خاقانلنده ایسه، خاقانک سنجاقلری دوقوز عدددی. بوکی صاییلر، تورک دولتلرینک هانکی ایل انموذجندن دوغدینی کوستمه سی اعتباریه ایتیلیدر. «ایل» ک بو کوردیکمز اوچ انموذجیده

